

a. Verlegenheid

Wanneer wij ons verdiepen in de geschiedenis van de stam van Benjamin, dan geraken wij in grote verlegenheid.

De zegen die Jacob uitsprak over zijn andere zonen, zette een stempel op elk der stammen. Na enig zoeken en doordringen zien wij het specifieke van elke stam. Ieder wordt als het ware een type, drager van een bepaalde zegen of vloek, illustratie van Gods gedachte.

Maar Benjamin, de jongste, sticht grote verwarring. Het is moeilijk deze stam te bezien vanuit één gezichtspunt. Er zit een merkwaardige spanning in het leven van Benjamin. We zouden haast op moderne manier zeggen: Benjamin heeft iets gespleten, iets schizoids. Benjamin is de mens van de innerlijke tegenspraak, de gescheurdheid. Dat begint reeds bij zijn geboorte. De moeder sterft, het kind leeft. De moeder klaagt, de vader roemt. De moeder kermt; Ben-Oni, dat is: kind der smarte, kind van mijn ongeluk. De vader juicht: Benjamin, dat is: kind van mijn rechterhand, van mijn geluk, mijn kracht en mijn heil.

Onder deze spanning en in deze tegenstelling wordt Benjamin geboren. En deze gespletenheid vinden we telkens terug in de geschiedenis van de stam Benjamin. Het is alsof de stervende moeder Rachel en de juichende vader Jacob alle eeuwen door in de stam Benjamin tegen elkaar inschreeuwen.

Dit brengt ons in verlegenheid. Wij doen het veiligst om deze gespletenheid te aanvaarden, en de meest tegengestelde schriftgegevens gehoorzaam te lezen.

Ja, het begon dus reeds in Rachels tent. Het kraambed wordt tegelijk sterfbed. En zo wordt de blijde vader tegelijk de bedroefde weduwnaar. En het jonggeboren kind tegelijk halfwees zonder moeder.

Het is heel erg, wanneer de zwarte doodsschaduw vlerkend de zon van het nieuwe leven verduistert. En Rachel ervaart dit heel bewust. In meer dan één opzicht is dit de tragische afloop van een vrouw, die haar hele leven in krampachtige koppigheid gevochten heeft tegen haar levenslot. Rachel leefde geforceerd, omdat zij de oplossing van haar levensproblematiek forceerde.

Gen. 35 : 18; 42 : 36; 49 : 27; Deut. 33 : 12; Richt. 5 : 14b; 21 : 3; 2 Sam. 9 : 1a, 2a; 48 : 8a; 19 : 17a; Jer. 31 : 15; Ezech. 48 : 32; Fil. 3 : 7; Openb. 7 : 8.

Ik zeg niet, dat deze kraam- en sterfkamer nu de straf is op dit geforceerde leven, maar dit is wél het einde.

De grote verzoeking, waarin Rachel telkens bezweek, bestond hierin, dat ze dáár de troost zocht, waar die uiteindelijk *niet* te vinden is, namelijk buiten God Zelf. Wanneer deze rijke vrouw, maar arme moeder, geen kinderen krijgt, forceert zij kinderen bij haar slavin Bilha. En als zij ten slotte toch eindelijk een zoon ontvangt in Jozef, dan roept ze om méér kinderen!

Zij forceert het aantal.

De achterstand vergeleken bij Lea was ook groot. Zij kan tegen Lea en Zilpa niet op. En toch wil zij God en mens forceren om de achterstand in te halen.

Rachel verstond nog niet, wat David in zijn ontredderde leven wél verstond, toen hij door zijn eigen zoon Absalom smadelijk verjaagd en door velen zijner vrienden laaghartig verraden was. Dat prachtige lezen we in Psalm 4. Met een groep getrouwen zwerft hij in het gebergte. Van alle kanten heeft David het kwade vergif moeten drinken. Het kwade, dat een vader door zijn eigen zoon van de troon gestoten is. Het kwade, dat onder zijn vroegere vrienden vijanden schuilen. Het kwade, dat een vorst in één wenk een bedelende zwerwer geworden is. Het kwade van de onzekerheid, de smaad en de krenking. We lezen in Psalm 4: „Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien.”

Dit is de vraag van de velen om het goede. Dit is een goedkope vraag. Die kan ieder zo maar stellen. De vraag der velen. Maar het antwoord is moeilijker. Vele getrouwen van David vragen om het goede. Maar wat bedoelen zij met dat goede? Wat is de inhoud? Natuurlijk, dat David als vader weer erkend wordt, als vorst weer eervol hersteld wordt, zijn intrek weer neemt in het paleis, zijn troon weer rechtmatig bezet. En wie durft ontkennen, dat dit niet het goede is in zulke omstandigheden? Maar David ziet dieper en hoger. Het is hem niet *allereerst* te doen om het herstel van de oude goede omstandigheden en posities. Hij antwoordt als een gebed, een vraag, waarin hij meteen belijdt, wat voor hem nú *het* goede is. „Verhef Gij, o Here, het licht Uws aanschijns over ons.” Gods vriendelijk aangezicht over zijn ellende is *het* goede. En in tweede instantie, al dat andere goede. De vele vragers zouden zo maar direct op het vele goede willen losstormen. Zij willen de troost en de oplossing forceren in plaats van uit Gods hand ontvangen.

Dit was ook de fout van Rachel: Zij forceerde de oplossing telkens door troost te zoeken in het zoveel mogelijk „inhalen” van Lea, wat het kindertal aangaat. Jozef: nog méér kinderen! Zó wil

zij winnen door het vele, in plaats van door de Ene, namelijk God Zelf! En daarom wordt zij als winnaar de verliezer, terwijl David als verliezer juist de winnaar werd. Het is alsof zij aan deze geforceerde strijd sterft. En wat haar troost en geluk moest zijn, wordt haar ongeluk, en haar winst in het kind Benjamin wordt haar eigen levensverlies. En Lea blijft over als de rijke moeder en als enige vrouw van Jacob. De dood heeft een einde aan de ongebreidelde concurrentiestrijd gemaakt. Hoort, hoe haar levensoverwinning in haar kind tegelijk haar doodsklacht wordt. Ben-Oni, kind der smarte, kind van mijn ongeluk en dood, roept ze uit.

Zo „weigert Rachel vertroost te worden” ondanks haar moederweelde. Jacob haast zich om het kind onder het onheilspellend woord van de stervende moeder wèg te halen. O, dat is een slecht teken, als een kind zó onder de klacht, haast onder de vloek van de moeder ter wereld komt. En Jacob, hoewel zielsbedroefd om zijn lievelingsvrouw Rachel, bezweert als het ware het onheilwoord met zijn vaderlijke zegen, en noemt het kind niet Ben-Oni, maar Ben-jamin, d.i. kind van mijn rechterhand, mijn heil en vertroosting ook in deze smartelijke rouw.

En daar ligt dit kind onder tweërlei woord, in de spanning van de doodsklacht van de moeder en de levensjubel van de vader. Het is de spanning van verlies en winst, van zwakheid en kracht, van smart en troost, van dood en leven.

Benjamin zal beurtelings de rol van trooster en smartaanbrenger, van sterke en zwakke, van winnaar en verliezer, spelen.

Wanneer dit jongste kind straks speelt om de tent van Jacob, dan zal de grijze vader altijd met gemengde gevoelens toezien. Enerzijds wordt hij door dit kind telkens herinnerd aan dat bittere geboorteuur, en mist hij weer opnieuw door de associatie van gedachten zijn Rachel, die dit late geluk niet mee beleven mag, en anderzijds is dit kind een zoete herinnering, een kostbaar pand van zijn geliefde vrouw. Dat is de dubbelzinnigheid van Benjamin. Het kind rijt de wonde open en balsemt tegelijk.

Wanneer Jozef er niet meer is, doordat hij als slaaf naar Egypte verkocht is, valt alle liefde op „de rechterhand van zijn vader”. Jacob heeft Benjamin nog. Wat een troost! Maar Benjamin herinnert altijd weer aan Jozef, die hij nu geheel vervangt. Wat een smart! Dit kind is in zijn vertroosting ontoereikend. Hij kan de plaats van God als enige Vertrouster niet innemen. Het laatste steunpunt voor Jacob kan hem ook ontvallen. Benjamin, het kind van zijn rechterhand, ontvalt hem ook inderdaad. Wanneer

Jozef van de broeders eist, dat zij hun jongste broer zullen opvoeren naar Egypte, dan voelt de oude Jacob ook bij deze onheilstijd zijn laatste troost ontzinken. En hij klaagt: „Gij berooft mij van kinderen. Jozef is er niet meer, en Simeon is er niet, en nu ook Benjamin nog? Al deze dingen zijn tegen mij!” (Gen. 42 : 36). Benjamin de zoon der vertroosting wordt voor Jacob Ben-Oni, zoon der smarte.

De patriarch heeft het kind toch niet geheel onder het onheilspellend woord van de stervende moeder kunnen weghalen. Wij kunnen de troost zó niet forceren. De winnaar is hier toch weer verliezer. Benjamin brengt door zijn gespletenheid de verlegenheid.

Wij denken aan het aangrijpende Jeremia 31 : 15: „Er is een stem gehoord in Rama, een klacht en zeer bitter geweest: Rachel weent over haar kinderen, zij weigert zich te laten troosten over haar kinderen, omdat ze niet zijn.” Daar hebt gij weer hetzelfde: Rachel, de stammoeder van Benjamin, die altijd troost wilde forceren in het aantal kinderen, weigert nu getroost te worden, omdat de kinderen er niet meer zijn, omdat Benjamin tegelijk Ben-Oni is.

Zo was het ook ten tijde van Jeremia, toen de kinderen van Juda en Benjamin in ballingschap waren weggevoerd, en maar niet terugkwamen.

Zij weigert getroost te worden, omdat haar kinderen alléén de inhoud van haar troost is.

God de Here moet hier ingrijpen met een troost, die van een heel andere kant komt, namelijk van God Zelf. „Bedwing uw stem van geweest, en uw ogen van tranen.”

Het meest fel zien wij deze tragedie toegespit in het drama van de kindermoord in Bethlehem. Dan wordt het woord van Jeremia, maar ook van Rachel vervuld: „Rachel wil niet vertroost worden”, omdat de kinderen van Bethlehem er niet meer zijn.

Het is alleen zeer merkwaardig, dat Rachel hier niet klaagt over het verlies van eigen leven, noch van dat van haar eigen kinderen, maar van de kinderen van Lea, haar concurrente, die zij nooit heeft kunnen uitstaan. Immers de kinderen uit Bethlehem waren van de stam van Juda. Maar al waren Rachel en Lea tijdens hun leven nooit tot toenadering gekomen, Juda het kind van Lea, en Benjamin, het kind van Rachel, zijn in de geschiedenis tot een zeer sterke verbroedering gekomen. „En Benjamin kleeft Juda aan.” Zij maken samen geschiedenis als het tweestammenrijk naast het tienstammenrijk in het Noorden.

b. De wolf en het Lam

Al is Benjamin de jongste en de kleinste, daarom is hij niet de zwakste.

Jacob neemt afscheid van de zoon van zijn rechterhand met de woorden: „Benjamin zal als een wolf verscheuren; des morgens zal hij roof eten, en des avonds zal hij buit uitdelen” (Gen. 49 : 27). Dat ziet er bloeddorstig uit. Inderdaad, wij lezen menigmaal in het Oude Testament van Benjamin als van krijgslustige en dappere lieden. Deborah prijst deze stam, die in het uur van gevaar niet achterbleef, maar meehielp het juk der heidenen te verbreken. „Achter u was Benjamin onder uw volken” (Richt. 5 : 14b). De kracht van Benjamin is echter niet altijd in dienst van een rechtvaardige zaak gesteld. Eén der gruwelijkste bladzijden uit de geschiedenis van Benjamin lezen wij in de laatste hoofdstukken van Richteren. De Benjaminiten uit Gibea vergripen zich op een schandelijke manier aan het bijwif van een Levitisch man. Hier is Benjamin de wolf, het dier. Kracht zonder zedelijkheid. Natuur zonder adel des geestes. De kracht zonder God is minstens zo erg als de smart zonder God. De Here houdt gericht over Benjamin. Bijna uitgeroeid. Smartelijk geknot. Dit kind van Rachel, kind van het ongeluk, dat in het getal sterkte zocht, moet niet alleen sterven aan de valse troost, maar ook aan de valse kracht van de wolf. Benjamin leeft niet als het verwende nakomertje, het zwakke tengere bleekneusje. Hij is de gevreesde wolf. Sterk, moedig, maar ook gevaarlijk en verraderlijk. Hij komt wel aan de kost. Hij blijft niet als Ruben 's morgens lang in bed liggen. Hij moet er op uit. In de vroege morgen eet hij al zijn roof. En 's avonds, na een dag van avonturen en jagen, heeft hij zoveel over, dat hij met royaal gebaar en overmoedig hart van de buit kan delen: Hier . . . daar heb jij ook wat. En jij? Dáár . . . ik heb tóch genoeg. En morgen vroeg is er wéér een dag, waarop ik mijn kracht kan uitleven.

Telkens meldt de Schrift ons, dat Benjamin helden voortbrengt, mannen, vaardig met de boog, elite-troepen en keurcorpsen in de oorlog.

Daar hebt gij Ehud, de richter uit Benjamin, die eigenhandig met zijn linkerhand – o ironie: het kind van mijn rechterhand, het is alsof Benjamin doorkruist wordt door Ben-Oni – koning Eglon doodt en Israël verlost van het Moabitische juk.

Daar hebt gij Saul, de zoon van Kis, uit Benjamin. Ook een figuur, waarmede we telkens verlegen worden. Een mens, in wie Jacob roept Benjamin, zoon van mijn rechterhand, en in wie

Rachel schreeuwt Ben-Oni, zoon van mijn linkerhand, mijn ongeluk. Wonderlijk mengsel van rechts en links, van kracht en zwakheid, van sentimentaliteit en wreedheid, van heil en smart. Een mens, levend in voortdurende spanning, in een ziekelijke gespletenheid. Het is alsof de haat van Rachel in hem opvlamt tegen David, het kind van Lea. Dat leven van Saul begint zo mooi en vol beloften, en het eindigt zo schuldig en tragisch in een zelfmoord. Jacob en Rachel hebben in het bloed van Saul gevochten. En Saul sterft even duister als Rachel, omdat hij in zijn levensproblematiek op de verkeerde plaats troost zocht. Hij kan tegen David niet op, zoals Rachel tegen Lea niet op kon. Wie sterk wil zijn zonder God, zal als winnaar tóch verliezen. De wolf kan het Lam verscheuren, maar sterft hieraan. En daar hebt gij Esther en Mordechaï, kinderen van Benjamin, die niets meer hadden van de kracht van de wolf, die in vrijheid elke dag uittrekt om buit te behalen. Als lammeren worden zij „ter slachting” geleid, omdat ze als gevangenen getemd zijn in het machtige Perzië en Medië, een rijk dat zich van Indië tot Ethiopië uitstrekte. Ongelukskinderen. Heeft Rachel geen gelijk gehad? En nu juist worden zij echte kinderen van Benjamin, de rechterhand en troost van Jacob. En nu juist worden zij machtiger dan de leeuw in de burcht Susan. Deze troost en macht komen echter weer van Gods kant. Door het geloof mogen ze het volk redden en troosten. Maar dit gebeurde precies aan het einde van eigen macht en eigen troost. Hier breekt door de kracht en de troost van het Lam.

Het is wonderlijk gesteld met de stam met twee tegenstrijdige namen. Wie heeft de grootste kracht op Benjamin uitgeoefend, Jacob met zijn heilsprofetie of Rachel met haar wanhoopskreet? Maar de Here heeft méér gesproken over Benjamin. Wij staan niet alleen verlegen bij de dubbelzinnigheid van wanhoop en hoop, van smart en troost, van kracht en zwakheid, wij staan ook verwonderd om de genade des Heren over dit gespleten leven. Mozes neemt óók afscheid van de jongste, die zo links in het leven geworpen is. „En van Benjamin zeide hij: De beminde des Heren; Hij zal zeker bij hem wonen; Hij zal hem de ganse dag overdekken, en tussen zijn schouders zal Hij wonen” (Deut. 33 : 12).

Hier komt het totaal onverwachte, het andere. Hier spreekt de Here over iets geheel anders dan over de wildernis, waarin de wolf huist. Hier komt Jeruzalem in het zicht, waar de lammeren geofferd worden.

Wist gij, dat Jeruzalem niet in Juda maar in Benjamin lag?

De koningsstad van David, het kind van Juda, het kind van Lea, lag in Benjamin.

De priesterstad van Levi lag in Benjamin. „Tussen de schouders (de bergen) van Benjamin zal de Here wonen”.

Volgens Jozua 18:28 werd Jeruzalem aan de kinderen van Benjamin toegewezen. „En Zela, Elef en Jebusi (deze is Jeruzalem), Gibath, Kirjath: veertien steden mitsgaders haar dorpen. Dit is het erfdeel der kinderen van Benjamin, naar hun huisgezinnen.”

De oude koningsstad in Juda was Hebron! En wat doet David? Hij verlaat Hebron in Juda, en gaat in Jeruzalem, de stad van Benjamin wonen. En op de berg Moria zal straks de tempel gebouwd worden.

God Zelf heeft deze berg begeerd
Ter woning, om aldaar geëerd
Zijn heerlijkheid te tonen.

Daar zijn de zeven heuvelen! „Tussen Benjamins schouders woont de Here.” Moria de tempelberg, Sion de koningsberg, Golgotha de berg van Ben-Oni, de Man van smarten. Hier wordt de verlegenheid het grootst. Hier worden alle menselijke gedachten verward. Hier maakt God volledig ernst met de wanhoopskreet van Rachel: Ben-Oni, kind van mijn onheil en dood, van mijn vloek en wanhoop. En tegelijk neemt God de profetie van Jacob ernstig: Benjamin, zoon van mijn rechterhand, van mijn heil en troost, van mijn leven en hoop.

Hier is God vol ontferming en daalt zo maar middenin de plaats, waar Ben-jamin en Ben-Oni wonen, midden in het leven van het kind der vervloeking en wanhoop, van de kracht, die zichzelf vermoordde.

En hier zal God aan de stam der verwarring, der dubbelzinnigheid, der vertwijfelde vertroosting, der zwakke kracht tonen, dat de troost en kracht, die toereikend zijn, alléén bij God beginnen.

Hier moet Benjamin elke dag leren, dat Gods begin precies begint in ons einde. Jeruzalem en Golgotha tekenen profetisch-ernstig het einde van alle menselijke verlossings- en oplossingspogingen. Het is alsof Benjamin hier dag en nacht leven moet bij het geestelijk sterfbed van Rachel. Haar dood is zijn leven, haar verlatenheid is zijn gemeenschap met vader Jacob.

In Jeruzalem voltrekt zich het drama van het kruis, van de Man van smarten; waarin tot de laatste consequenties elke zelfgefor-

cerde troost en kracht en gerechtigheid de dood in lopen. Hier spreekt God tot het laatste toe Ben-Oni, kind van onheil, om daardoor Benjamin, kind des heils te kunnen zeggen.

Nergens komt de dubbelzinnigheid van het leven in nood scherper uit dan op de bergen van Benjamin in Jeruzalem.

Nergens wordt de mens méér verlegen en verward dan juist hier. De enig-Heilige sterft als de radicaal-onheilige.

De enig-Bekende bij de Vader sterft als een totaal onbekende. Hij, Die voortdurend gemeenschap oefende met de Vader, sterft in een volstreekte Godverlatenheid. „Hij is zonde gemaakt voor ons”. „Hij verlaten, opdat wij nimmermeer verlaten zouden worden.”

En Petrus raakt ook verward tot een ergernis diep in zijn ziel. „Deze nacht zult gij allen aan Mij geërgerd worden,” omdat Ik als Benjamin, kind des heils, mij zal openbaren als Ben-Oni, kind van het onheil, omdat de wolf Lam is geworden.

Hoe heeft Petrus zich geërgerd aan die „schaapachtige” weerloosheid van Jezus, terwijl hij er op in wou hakken. Petrus verstond nog niet, dat deze verliezer juist daarin de winnaar was, zoals Petrus als winnaar de verliezer werd.

Wat had Jezus van Zich af kunnen bijten in dat gericht. Hij deed het niet.

Jezus sterft in de dubbelzinnige stam van Benjamin een dubbelzinnige dood. De Heilige sterft als onheilige, omdat Hij geen particuliere dood sterft, maar de dood der wereld in zonde. De gezegende is een vloek voor ons geworden, en de Verlatene herstelt de gemeenschap.

c. Verlies- en winstrekening

De verlies- en winstrekening der wereld ziet er anders uit dan die van het Koninkrijk der hemelen. En een mens zonder God maakt een andere balans op dan een mens, die uit God leeft. Wanneer wij geen actief (geen bezit en winst) maar alleen passief (alléén schuld en verlies) hebben, dan is ons bankroet grondig. In het Koninkrijk der hemelen schijnen de zaken precies anders te staan. Een mens kan daar pas goed voor Gods dag komen, wanneer dit bankroet erkend wordt. Het schijnt voor God het gevaarlijkste te zijn, wanneer de mens met een grote winstrekening voor de dag komt, en met een kleine verliesrekening. Paulus doelt hierop, wanneer hij in Fil. 3:7 zegt, dat „hetgeen hem gewin was, hij dat juist om Christus' wil schade, verlies

heeft geacht". Dit is nogal „links" geredeneerd. Ja, maar daarvoor was Paulus ook uit het linkse geslacht Benjamin.

Benjamin heeft dat óók niet in één dag geleerd, evenmin als Paulus of wie ook.

Wij beginnen onze levensbalans op te maken op de manier van de oudste zoon uit de gelijkenis van de verloren zoon. Deze man maakte ook een winstrekening voor zijn vader: Altijd netjes geleefd, altijd gehoorzaam op de boerderij gewerkt, nooit eens een fuifje met m'n vrienden, door en door degelijk, oersolide. Deze winstrekening klinkt in het oor van God nu juist als een bankroet.

Hier moet God „dank u" zeggen tot de mens in plaats van dat de mens „dank U" tot God zegt. En dat is het faillissement van een mensenleven. Zo zijn alle Benjaminiten en farizeeërs met een prachtige winstrekening op ontstellende wijze bankroet geslagen.

Benjamin is als de wolf, die verscheurt en 's morgens roof eet en 's avonds buit uitdeelt, juist ondergegaan (Gen. 49 : 27), opdat hij „de beminde des Heren zou kunnen zijn, bij wie de Here woont" (Deut. 33 : 12).

Een gruwelijk drama heeft zich afgespeeld in Gibea Benjamins (Richt. 19-21). Een Levitisch man denkt, met zijn bijwijf veiliger in Gibea, dat in Benjamin lag, te kunnen overnachten dan in Jebus, waar geen Israëlieten woonden. Hoe heeft hij zich vergist. Allereerst toont niemand gastvrijheid in de plaats dan alleen een oude man die zelf als vreemdeling in Gibea woont. Pas komen de reizigers een beetje op verhaal of een stel smeerpapieren, die elke avond op het marktplein hangen, forceren de deur, omdat zij de Levitische man willen „bekennen". Ten einde raad staat de reiziger zijn bijwijf af aan die troep „beesten". Deze vrouw heeft dit beestachtig gedoe niet kunnen overleven. De volgende morgen ligt zij dood voor de deur. Alles uit deze geschiedenis is even weerzinwekkend en toont ons het ontzettend zedelijk verval van Israël.

Een Leviet die een bijwijf erop na houdt. Een bijwijf dat weer ontrouw wordt aan de Leviet en leeft als een publieke vrouw. De Leviet, die op zijn beurt haar toch weer terug wil hebben, werkelijk niet uit hoge zedelijke motieven, want 's mans mentaliteit wordt wel bekend door zijn houding tegenover dat stelletje beesten in Gibea. Als de vrouw gestorven is, laat hem dat tamelijk koud. Zijn verontwaardiging is meer een haat tegen de Gibeëten dan een diepe smart over de vrouw.

Om zijn haat te koelen en een strafexpeditie tegen de Benja-

minieten te ontketenen, ontziet hij zich niet zich te bedienen van een onvoorstelbaar gruwelijk middel. Het lijk van zijn bijwijf hakt hij in twaalf stukken om als bewijsstuk van de misdaad door de twaalf stammen Israëls te zenden. Hij kan tevreden zijn zijn over het effect. Gans Israël is verantwoordigd. Zo iets heeft zich in Israël nog niet afgespeeld.

De schuldigen moeten gestraft worden. Zeer terecht. Echter Benjamin werkt niet mee om de misdadigers te straffen.

Benjamin neemt de misdaad in bescherming. De wolf!

En dit loopt uit op die vreselijke oorlog tussen Benjamin en de rest van Israël.

Benjamin, de kleine stam, is sterk! Linkse helden! Zij vechten twee dagen met succes tegen Israël. Op de derde dag verliezen ze grondig door een list. De winnaar wordt toch verliezer. Maar er is rouw in Israël, dat deze strafexpeditie nodig was. „En zij zeiden: o Here, God van Israël, waarom is dit geschied in Israël, dat er heden een stam in Israël gemist wordt?" Er was niet veel overgebleven.

En Israël doet wat het kan om het „overblijfsel" van Benjamin weer te helpen. De verantwoordelijkheid valt terug op Benjamin, die niet alleen in Gibea zwaar zondigde in die bestiale individuen, maar ook de zonde niet wilde straffen. En hierin heeft deze stam moeten ervaren, dat de wolf in zondige zelfhandhaving het leven verliest. Benjamin, zoon van mijn rechterhand, is hier Ben-Oni, zoon der smarte.

Het zou te ver voeren om het hele drama van het leven van Saul, de zoon van Kis, uit de stam van Benjamin te tekenen. De gespletenheid van Benjamin komt wél heel bijzonder in deze figuur uit.

In deze koning schreeuwen de stervende Rachel en de wenende Jacob tegen elkaar in. De gezalfde en de verworpene des Heren. Benjamin en Ben-Oni. De man, die óók onder de profeten is, maar óók in Endor de waarzegster zoekt. De man, die David haat en toch weer op bijzondere wijze zich tot hem voelt aange-trokken. De man, die bescheiden op het verlegene af was, en tegelijk verteerd werd door jaloezie; die zijn dochter aan David geeft en hem wil doden. Een onmogelijke linkse positie. Hij begint als Benjamin, onder de zegen van Jacob, en hij eindigt als Ben-Oni, onder de wanhoopskreet van Rachel.

De wolf Benjamin houdt het tegen David uit Juda niet vol.

De zoon van Saul, Isboeth, kan zijn koninkrijk niet handhaven tegenover David. Zelfs Abner, de ijverige dienaar en generaal van Sauls huis, loopt naar David over. En Isboeth wordt

lafhartig vermoord, waarover David oprecht rouw bedrijft. En de residentie wordt door David van Hebron in Juda verplaatst naar Jeruzalem in Benjamin, opdat vervuld zou worden het woord van Mozes: „De beminde des Heren, Hij zal zeker bij hem wonen; Hij zal hem de ganse dag overdekken, en tussen zijn schouders zal Hij wonen” (Deut. 33 : 12). Zo is Benjamin, de wolf, door bloedige drama's heen getemd. Zo heeft Benjamin door het verlies heen de winst mogen boeken om de woning des Heren toe te bereiden en plaats te maken voor „het Lam Gods, dat de zonde der wereld”, ook van Benjamin, „wegneemt”. Dwars door de zonden van mensen als Joab, de generaal in Davids dienst, en van mensen als Rechab en Baëna (2 Sam. 4 : 1-12) wordt het gericht des Heren voltrokken over het huis van Saul, de Benjaminit.

Het eindigt triest met de macht van Benjamin in de dood van Isboseth: „Maar het hoofd van Isboseth namen zij en begroeven het in Abners graf te Hebron” (2 Sam. 4 : 12).

De laatste stuiprekingen van de sterke wolf Benjamin zien wij in Simeï, die David vloekt (2 Sam. 16 : 13), maar die uiteindelijk het hoofd in de schoot legt en alle koningsaanspraken voor het huis van Benjamin-Saul opgeeft (2 Sam. 19 : 16-22). Dan beëindigt David zijn vijand Simeï. Deze Benjaminit erkent de verliesrekening, en dit betekent de winst van zijn leven, hoewel Abisai, de zoon van Zeruja David in deze wijze van doen niet kan volgen (2 Sam. 19 : 21-22).

Het verzet flikkert nog even op in Seba, een zoon van Bichri, een Benjaminit, maar gaat al spoedig onder in een eindeloze duisternis (2 Sam. 19 : 41-20 : 22). De winstrekening van eigen krachten bleek verlies te zijn.

En ten slotte lag daar nog altijd de bloedschuld van de wolf Benjamin in Sauls optreden tegen de Gibeonieten, die onder de uitdrukkelijke eedzwering van Jozua leefden (Jozua 9), waardoor zij als niet-Israëlieten niet uitgeroeid zouden worden. Saul heeft deze eed verbroken. Het oordeel rust nog zwaar op Israël, omdat deze zonde van ontrouw niet verzoend is. Zeven mannen uit het „bloedhuis” van Saul worden terechtgesteld (2 Sam. 21). De wolf Benjamin kon niet straffeloos eigen gang gaan. Telkens blijkt Benjamin Ben-Oni te zijn, kind der smarte, kind van Rachel, die sterft aan de winst, die ze zelf buiten God om forceerde.

De geschiedenis van Benjamin maakt ons verlegen en verward vanwege de gespletenheid, die de stervensklacht van Rachel en de juichkreet van Jacob hebben bewerkstelligd. Verlies- en winst-

rekening. De winst van Rachel is het verlies van haar leven, en het verlies van haar leven is de winst van het kind van Jacob.

Met de dood voor ogen schrijft een man uit Benjamin, eeuwen later, een brief aan de gemeente van Filippi. Het gaat weer over het thema van Benjamin, de spanning van verlies en winst, van dood en leven.

Het is een brief vol troost en kracht en winst, maar van een andere kwaliteit dan die van Rachel en vleselijk Benjamin, omdat in die troost en kracht en winst een nieuwe dimensie, een andere afmeting is gekomen. Ook deze briefschrijver uit de stam van Benjamin maakt de balans op. Hij schrijft: „Het leven is Christus, het sterven gewin.” Dit woord van Paulus is het woord van een winnaar die eerst verliezer moest worden.

Paulus leefde voor zijn bekering uit de geforceerde troost, precies als zijn stammoeder Rachel.

Hij heeft een tijd gekend, waarin hij kon concurreren met de besten, en waarin hij God en mensen een geweldige winstrekening kon voorleggen: Besneden ten achtsten dage, uit het geslacht Israël, uit de stam Benjamin, een Hebreëer uit de Hebreëen, naar de wet een farizeeër, naar de ijver van zijn eigengerechtigde macht een vervolger der gemeente („een wolf, die 's morgens roof eet en 's avonds buit uitdeelt” Gen. 49 : 27), naar de rechtvaardigheid die naar de wet is, nota bene ook nog onberispelijk! Wat een prachtbalans! Maar . . . „alles wat mij winst was, heb ik om Christus' wil schade geacht. Voorzeker, ik acht zelfs alles schade, omdat de kennis van Christus Jezus, mijn Here, dat alles te boven gaat. Om Zijntwil heb ik dit alles prijsgegeven en houd het voor vuilnis, opdat ik Christus moge gewinnen en in Hem moge blijken niet een eigen gerechtigheid, uit de wet, te bezitten, maar de gerechtigheid in Christus, welke uit God is op de grond van het geloof” (Fil. 3 : 5-9).

U moet dit woord van deze Benjaminit, die door de poort van Benjamin gegaan is (Ezech. 48 : 32), eerst maar eens enkele malen lezen, dan wordt het u duidelijk dat deze Benjamin dwars door Ben-Oni is heengegaan. Deze mens is aan het eind van alle menselijk geforceerde troost die hij in eigen hand genomen had, gekomen.

Zijn winstrekening werd verliesrekening, een volkomen bankroet voor God. Hij erkent het ontoereikende van „de wolf die roof haalt en buit uitdeelt”. Het kind van Rachel is doodgelopen met zichzelf, maar daarin is de zegen van Mozes over Benjamin vervuld: „beminde des Heren”.

Het keerpunt ligt voor Paulus op de weg naar Damascus, waar deze Benjamin Ben-Oni, deze rechtvaardige een zondaar, deze zelfvoldane een wanhopige, deze machtige en hulpeloze, deze overwinnaar een verliezer werd. „God Zelf heeft deze berg begeerd ter woning om aldaar geëerd *Zijn* heerlijkheid te tonen”. Saulus wordt Paulus, een uitverkoren vat des Heren. Maar . . . (en ziehier de spanning die blijft, maar op hoger niveau): „hij zal veel lijden om Mijnentwil.”

In Paulus' leven is ook de verlegenheid en de verwarring, de gespletenheid en de tweespalt. Maar op ander niveau en met een andere inhoud.

Hoort maar: Als ik zwak ben, dan ben ik machtig. Het goede, dat ik wil doen, doe ik niet, en het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik. Ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen, en ik dank God door Jezus Christus.

Wij hebben altijd goede moed en wij zuchten bovendien. En in deze spanning van Benjamin en Ben-Oni, van kind der vreugde en der smarte, kent Paulus ook de verwarring: Wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort, maar . . . de Geest bidt voor ons met onuitgesproken verzuchtingen. Hier is geestelijk gezien de sterfkamer tegelijk de kraamkamer. Door de dood van het oude tóch het leven van het nieuwe. De verliezer is winnaar. Wij kunnen als Rachel en Saulus ons doodgloriëren, maar wij kunnen als Paulus ook ondergaan ten leven.

Benjamin is dubbelzinnig, omdat God in deze stam vanaf Benjamin's geboorte over het huis van Saul heen tot Paulus toe geïllustreerd heeft de vloek van de wolf, de zelfgeforceerde troost, en de zegen van het Lam, de geschonken troost van God.

Rachel is een waarschuwend teken evenals Saulus op de weg naar Damascus. Zij lopen dood. Zalig, wanneer de verliezer in zijn totale bankroet hoort zeggen: „Bemide des Heren; Ik zal onder u wonen en Ik zal u bedekken” (Deut. 33 : 12). „Want alzo zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, en Wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij die, die van een verbrijzeld en nederige geest is, opdat Ik levend make de geest der nederigen, en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden. Want Ik zal niet eeuwiglijk twisten, en Ik zal niet geduriglijk verbolgen zijn” (Jes. 57 : 15-16).

Rachel, Benjamin, Jacob, Paulus, ze zijn óók tekenen van de afdoende en toereikende troost, tekenen van een andere balans. „Wie zijn leven verliezen wil om Mijnentwil, zal het behouden.” Er is maar één punt, waarop dit wonder zich voltrekt, namelijk in Christus. Het leven is mij Christus, het sterven gewin. Rachel,

de oude mens roept Ben-Oni, kind van onheil, en tegelijk roept Jacob de nieuwe mens, Ben-jamin, kind van heil! . . . en uit het geslacht van Benjamin waren twaalfduizend verzegeld (Openb. 7 : 8).